

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 8491

Варна, 28.07.2025 г.

Административният съд - Варна - I тричленен състав, в закрито заседание в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕЛЕНА ЯНАКИЕВА

ЧЛЕНОВЕ: ИВЕТА ПЕКОВА
ИСКРЕНА ДИМИТРОВА

като разгледа докладваното от съдията Ивета Пекова канд № 38/2025 г. на Административен съд - Варна, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл.63в от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/.

Образувано е по касационна жалба на Д. П. П., [населено място], против Решение № 1292/06.11.2024г. на Районен съд - Варна /ВРС/, XXXVI-ти състав, постановено по АНД № 1756/2024г., с което е потвърдено Наказателно постановление /НП/ № BG2023/2000-181/КМ/01.02.2024г. на директора на Териториална дирекция Митница Варна, с което за нарушение на чл.233, ал.3, вр. ал.1 и ал.6 от Закона за митниците /ЗМ/ му е наложена глоба, в размер на 2640,00лв., представляваща 200 % от размера на продажната цена на стоката, предмет на нарушението - 240 кутии цигари [Марка] - 4800 къса, както и е постановено отнемане на същите в полза на държавата.

В хода на производството, настоящият тричленен състав на Варненския административен съд преценява, че в контекста на приложимите национални разпоредби - чл.233, ал.3, вр. ал.1 и ал.6 от Закона за митниците /ЗМ/, за разрешаването на спора между страните е необходимо тълкуване на: чл.42, § 1, чл.83, § 1 и § 3, чл.198, § 1, буква б), т.іv) от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза /МК/, както и на чл.17, § 1 и чл.49, § 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз /ХОПЕС/.

Освен това, доколкото стоките - предмет на нарушението, представляват „тютюневи изделия“ по смисъла на § 1, т.4 от ДР на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия /ЗТТСТИ/, облепени с български акцизен бандерол по смисъла на чл.4, т.7 от Закона за акцизите и данъчните складове /ЗАДС/, за които чл.33, ал.2 ЗТТСТИ въвежда изрична забрана за износ, разрешаването на спора изисква тълкуване и на разпоредбите на чл.124, § 1 и чл.267, § 3, буква д) от МК, както и на чл.1, т.21, буква б), т.іі) от Делегиран

регламент на Комисията (ЕС) 2015/2446 от 28 юли 2015 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на подробни правила за някои от разпоредбите на Митническия кодекс на Съюза.

Във връзка с това, Варненският административен съд, в настоящия тричленен състав, счита за уместно да отправи до Съда на Европейския съюз запитване относно тълкуването на приложимите към спора разпоредби и правила, като формулира съдържанието на преюдициалното запитване, както следва:

I. СТРАНИ ПО ДЕЛОТО:

1. Касационен жалбоподател - Д. П. П..
2. Ответник - Директор на Териториална дирекция Митница - Варна.
3. Контролираща страна - Окръжна прокуратура - Варна.

II. ПРЕДМЕТ НА ДЕЛОТО:

4. Производството е образувано по касационна жалба на Д. П. П. против Решение № 1292/06.11.2024г. на Районен съд - Варна по АНД № 1756/2024г.

5. В контекста на мотивите на директора на ТД Митница Варна за издаване на наказателното постановление и твърденията на П. в жалбите му срещу наказателното постановление и срещу решението на ВРС, спорът между страните, който трябва да бъде разрешен в производството по касационно обжалване, е формиран по следните въпроси:

5.1. При изнасяне през държавната граница по въздушен транспорт на облепени с бандерол „тютюневи изделия“ /цигари/ и при липсата на регламентирани лимити за износ, над какво количество следва да се приеме, че стоките не са за лична употреба, а с търговски характер?

5.2. При извършване на тази преценка допустимо ли да се прилага само количествен критерий и какъв, или следва да се отчитат и други обстоятелства, като например, че цигарите са придобити по законен начин, акцизът за тях е заплатен изцяло, пренасят се по въздушен транспорт и липсват данни за конкретен купувач на територията на Великобритания?

5.3. За да се приеме, че цигарите са „укрити“, достатъчно ли е да се установи, че същите не са декларирани, намирали са се в чекирания багаж и са попаднали под надзора на митническите органи едва след извършената от тях проверка?

5.4. В случай че се приеме, че е извършено нарушение - опит за недеклариран износ, за съставомерността на същото и за целите на налагане на санкцията и отнемането, от значение ли са обстоятелствата, че притежателят на стоките ги е придобил законно и е заплатил дължимите за тях акциз и ДДС?

5.5. Спазен ли е принципът на пропорционалност, при положение че за конкретното нарушение е наложена глоба, в размер на 200 на сто от стойността на стоката и едновременно с това е постановено отнемането ѝ в полза на държавата?

III. ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА:

6. На 03.08.2023г. Д. П. пътувал със самолет, с полет W64501 от Варна, България за Лондон, Великобритания. П. регистрирал (чекирал) своя багаж - 1 брой куфар, но не декларира пред митническите служители, че пренася в него тютюневи изделия.

7. При проверка с рентгеновата система на Служба „Сигурност“ - Рентгенов контрол на Летище Варна, багажът на П. бил селектиран за митническа проверка, поради съмнения за наличие на голямо количество тютюневи изделия. На запитване на митническите органи *„Дали пренася тютюневи изделия?“*, П. не отрекъл, но заявил, че са за лична употреба. В негово присъствие куфарът бил отворен и в него били установени 240 кутии - по 20 къса, общо 4800 къса цигари „Rothmans superkings blue“, облепени с български валиден акцизен бандерол.

8. Митническите органи приели, че П. е извършил нарушение на чл.233, ал.3, вр. ал.1 ЗМ, тъй като е бил длъжен, но не е декларира по установения ред пренасяните тютюневи изделия, за което на 03.08.2023г. му съставили акт за установяване на административно нарушение. Освен това, на основание чл.229, ал.1 ЗМ цигарите, предмет на нарушението, били задържани.

9. На 07.08.2023г. П. оспорил писмено констатациите в акта, поискал неговата отмяна, както и да му бъдат върнати задържаните цигари, като възраженията му се състояли в следното:

9.1. Българското законодателство не съдържа регламентация на количествени лимити при износ на цигари, а единствено при внос - чл.54а, ал.4 ППЗАДС, вр. чл.58, ал.7 ЗДДС и чл.4в ППЗАДС, поради което тези лимити се отнасят за държавата, в която същите ще бъдат потребени. Преценката дали са за лична употреба, следва да се извърши от митническите органи в държавата, в която ще бъдат потребени стоките, тъй като там се дължи акцизът.

9.2. Не е избегнал плащането на задължения, тъй като дължимите акциз и ДДС са заплатени при закупуването на цигарите, облепени с български акцизен бандерол. Цигарите не са укрити, тъй като са били в багажа му, а не в негов „тайник“, освен това са изцяло за лична употреба - за времето на престоя му в Англия. Относно придобиването на цигарите, са представени фактура за закупуването им от „Метро Кеш Енд Кери България“ ЕООД и доказателства за плащане по фактурата с банкова карта.

10. Въз основа на акта, срещу П. било издадено обжалваното наказателно постановление, с което на основание чл.233, ал.3, вр. ал.1 и ал.6 ЗМ му е наложена глоба в размер [рег. номер]., представляваща 200 % от размера на продажната цена на стоката, предмет на нарушението и е постановено отнемане на същата в полза на държавата.

11. Продажната цена на тютюневите изделия, предмет на нарушението, е установена според цената, регистрирана в Регистъра на цените на тютюневите изделия на Агенция „Митници“ към датата на нарушението - 03.08.2023г. (240 кутии, по 20 къса всяка (4800 къса) с единична продажна цена 5,50лв., обща продажна цена 1320,00лв.).

12. При издаване на наказателното постановление директорът на ТД Митница Варна приел, че като не е декларира пред митническите органи по установения ред пренасяните тютюневи изделия, П. е извършил нарушение по чл.233, ал.1 ЗМ - под формата на опит, и следва да носи

административнонаказателна отговорност по чл.233, ал.3 ЗМ. Съобразено е, че недекларираните стоки са тютюневи изделия - цигари, облепени с български акцизен бандерол, които съгласно чл.33, ал.2 ЗТТСТИ са забранени за износ.

13. Наказващият орган е приел, че поведението на П. е виновно, тъй като не е декларирали цигарите, а същите са установени след сигнал на Служба „Сигурност“ на Летище Варна и след извършена митническа проверка на багажа, при която са установени и изброени цигарите. Опитът за пренасяне на тютюневи изделия през държавната граница е противоправен, тъй като е осъществен без знанието и разрешението на митническите органи и значителното количество цигари е установено едва в резултат на извършената проверка. Възраженията за липсата на лимит за износ са приети за неоснователни, тъй като по аргумент от дефиницията в чл.1, т.21, буква б) от Делегирания регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за „стоки с нетърговски характер“, естеството и количеството на стоките не позволяват същите да се определят като такива за лично ползване.

14. Наказателното постановление е обжалвано от П. пред Районен съд-Варна, който с Решение №1292/06.11.2024г. АНД № 1756/2024г. го потвърдил, като е приел, че:

14.1. Фактът, че цигарите са се намирали в чекирания багаж на П. е достатъчен да се приеме, че не са декларирани и едновременно с това пренасяни през държавната граница, без знанието и разрешението на митническите органи.

14.2. Тези два негативни признака (без знанието и без разрешението), в кумулативната си даденост формират съставомерния обективен елемент от основния състав на митническото нарушение по чл.233, ал.1 ЗМ - митническа контрабанда, поради което е покрит изцяло и състава на нарушението по чл.233, ал.3 ЗМ.

14.3. Установеното бройно количество многократно надвишава представите за лична употреба, тъй като за престой около 5 месеца би следвало П. да пуши повече от 1 кутия цигари на ден, поради което П. е бил длъжен да ги писмено. След като не е подал писмена декларация и не е декларирали цигарите дори устно, П. е действал с умисъл.

14.4. Санкцията е правилно определена и стоките подлежат на отнемане в полза на държавата.

15. Така постановеното решение е обжалвано от Д. П. П. пред Административен съд - Варна и в тази връзка е образувано настоящото производство, в което настоящият състав действа като последва инстанция.

IV. ПРИЛОЖИМИ НОРМАТИВНИ РАЗПОРЕДБИ

A. НАЦИОНАЛНО ПРАВО

16. Закон за митниците /ЗМ/:

Чл. 233. (1) Който пренесе или превози стоки през държавната граница или направи опит за това без знанието и разрешението на митническите органи, доколкото извършеното не представлява престъпление, се наказва за митническа контрабанда с глоба от 100 до 200 на сто върху митническата стойност на стоките, или при износ - стойността на стоките.

...

(3) Когато за извършване на нарушението по ал.1 е използвано превозно или преносно средство с тайник или когато предмет на митническа контрабанда са акцизни стоки или забранени за внос или износ стоки, глобата е от 200 до 250 на сто върху митническата стойност на стоките при внос или стойността на стоките при износ, а в случаите на контрабанда на тютюневи изделия - от 200 до 250 на сто от продажната им цена.

...

(6) Стоките - предмет на митническа контрабанда, се отнемат в полза на държавата независимо от това чия собственост са, а ако липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност, представляваща митническата им стойност, или при износ - стойността на стоките.

17. Закон за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия /ЗТТСТИ/:

Чл.33 (2) Забранява се износът или изпращанията до друга държава - членка на Европейския съюз, на тютюневи изделия, облепени с български бандерол, освен в случаите, когато това е предвидено със закон.

18. Закон за акцизите и данъчните складове /ЗАДС/:

18.1. Чл. 2. На облагане с акциз подлежат:

1. алкохолът и алкохолните напитки;
2. тютюневите изделия;

18.2. Чл.4 По смисъла на този закон:

...

7. „Бандерол“ е държавна ценна книга, която доказва внасянето на дължимия акциз за освободените за потребление акцизни стоки, закупува се от Министерството на финансите и не може да бъде предмет на последваща сделка.

18.3. Чл. 19. (1) Стоките по чл.2 подлежат на облагане с акциз, освен когато са поставени под режим отложено плащане на акциз:

1. при тяхното производство на територията на страната;
2. при тяхното въвеждане на територията на страната от територията на друга държава членка;
3. при тяхното внасяне на територията на страната или незаконното влизане на територията на Съюза.

19. Правилник за прилагане на Закона за акцизите и данъчните складове /ППЗАДС/:

Чл. 4в. Закупените тютюневи изделия и алкохолни напитки в друга държава членка от физически лица за лични нужди, които се освобождават от акциз, могат да бъдат в количества не по-големи от:

1. за тютюневи изделия:
 - а) цигари - 800 броя
 - б) пури - 200 броя;

- в) пурети - 400 броя;
- г) тютюн за пушене-1 килограм;

20. Правилник за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност /ППЗДДС/:

Чл. 51а. Безмитният внос съгласно чл.58, ал.4 и 7 от закона се разрешава поотделно за всеки пътник при всяко пътуване.

...

(4) Количествените прагове за тютюневи изделия по чл.58, ал.7 от закона са:

1. цигари - 200 броя за въздушните пътници и 40 броя за останалите пътници;
2. пури - 50 броя за въздушните пътници и 10 броя за останалите пътници;
3. пурети - 100 броя за въздушните пътници и 20 броя за останалите пътници;
4. тютюн за пушене - 250 грама за въздушните пътници и 50 грама за останалите пътници.

21. Закон за административните нарушения и наказания /ЗАНН/:

Чл. 63в. Решението на районния съд подлежи на касационно обжалване пред административния съд на основанията, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс, и по реда на глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

22. В Глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ е регламентирано касационното производство.

22.1. Съгласно чл.217, ал.1 от АПК, вр.чл.63в от ЗАНН, жалбите срещу решения на районните съдилища се разглеждат от тричленен състав на съответния административен съд.

22.2. Съгласно чл.223 от АПК, касационното решение е окончателно.

Б. ПРИЛОЖИМО ПРАВО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

23. Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза /МК/.

23.1. Съображение 38 от Регламента гласи следното:

Уместно е да се има предвид добросъвестността на съответното лице в случаите, когато митническото задължение е възникнало от неспазване на митническото законодателство, и да се сведе до минимум въздействието на небрежността от страна на длъжника.

23.2. Член 5 „Определения“:

3) „митнически контрол“ означава специфични действия, извършвани от митническите органи за осигуряване на спазването на митническото и друго законодателство, уреждащо въвеждането, напускането, транзита, движението, складирането и специфичната употреба на стоки, придвижвани между

митническата територия на Съюза и държави или територии извън тази територия, както и наличието и движението на митническата територия на Съюза на несъюзни стоки и стоки, поставени под режим специфична употреба;

8) „митнически формалности“ означава всички операции, които трябва да бъдат извършени от дадено лице и от митническите органи с цел спазване на митническото законодателство;

12) „митническа декларация“ означава актът, с който дадено лице изразява в установената форма и по установения начин желанието си за поставяне на стоки под определен митнически режим, като посочва където е уместно специфични мерки, които следва да бъдат приложени

15) „декларатор“ означава лицето, което подава митническа декларация, декларация за временно складиране, обобщена декларация за въвеждане, обобщена декларация за напускане, декларация или уведомление за реекспорт от свое име или лицето, от чието име се подава такава декларация или уведомление;

16) „митнически режим“ означава всеки един от следните режими, под които могат да бъдат поставени стоките съгласно Кодекса:

...

в) износ;

18) „митническо задължение“ означава задължението на лице да заплати размера на вносите или износните мита, приложими за определени стоки съгласно действащото митническо законодателство;

19) „длъжник“ означава всяко лице, което е отговорно за заплащане на митническо задължение;

21) „износни мита“ означава митата, дължими при износа на стоки;

22) „митнически статус“ означава статусът на стоките като съюзни или несъюзни стоки;

26) „вдигане на стоки“ означава актът, чрез който митническите органи предоставят стоките за целите, предвидени в митническия режим, под който са поставени стоките;

27) „митнически надзор“ означава дейността на митническите органи за осигуряване спазването на митническото законодателство и където е целесъобразно и уместно, на други разпоредби, приложими за стоките, предмет на тази дейност;

33) „представяне на стоки на митницата“ означава уведомяването на митническите органи за пристигането на стоки в митническото учреждение или на всяко друго място, определено или одобрено от митническите органи и разположението на тези стоки за митнически контрол;

34) „държател на стоките“ означава лицето, което е собственик на стоките или което има подобно право на разпореждане с тях, или което има физически контрол върху тях

23.3. Член 15 „Предоставяне на информация на митническите органи“:

1. Всяко лице, което участва пряко или косвено в извършването на митнически формалности или на митнически контрол, предоставя на митническите органи, по тяхно искане и в определените срокове, пълната изисквана документация и информация в подходяща форма и оказва цялото необходимо съдействие за извършването на тези формалности или контрол.

23.4. Член 42 „Прилагане на санкции“:

1. Всяка държава членка предвижда санкции за неспазване на митническото законодателство на Съюза. Тези санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

2. Когато се прилагат административни санкции, те могат да бъдат в една от следните две форми или в двете:

а) имуществена санкция или глоба от митническите органи, включително, където е уместно, прилагане на споразумение вместо налагане на наказание за извършено престъпление;

б) отмяната, спирането или изменението на разрешение, чийто титуляр е съответното лице.

3. Държавите членки съобщават на Комисията в срок от 180 дни от датата на прилагане на настоящия член, в съответствие с член 288, параграф 2, действащите национални разпоредби според предвиденото в параграф 1 от настоящия член и незабавно я уведомяват за всяко тяхно последващо изменение.

2. Митническото задължение възниква в един от следните моменти:

а) в момента, в който изискването, чието неизпълнение поражда митническото задължение, не се изпълнява или престава да се изпълнява;

б) в момента на приемане на митническа декларация за поставяне на стоки под съответния митнически режим, когато впоследствие се установи, че едно от условията за поставянето на стоките под този режим или за освобождаването от мита, или за намаляването на ставката на вносите мита поради специфичната употреба на стоките, не е било изпълнено.

3. В случаите по букви а) и б) от параграф 1 длъжникът е едно от следните лица:

а) лицето, което е трябвало да изпълни съответното задължение;

23.5. Член 79 „Възникване на митническо задължение при неизпълнение“:

б) лицето, което е знаело или според обстоятелствата е трябвало да знае, че дадено задължение по митническото законодателство не е изпълнено, и което е действало за сметка на лицето, което е трябвало да изпълни задължението, или което е участвало в действието, довело до неизпълнението на задължението;

в) лицето, което е придобило или държало въпросните стоки и което е знаело или според обстоятелствата е трябвало да знае в момента на придобиването или получаването на стоките, че дадено задължение по митническото законодателство не е изпълнено.

23.6. Член 83 „Забрани и ограничения“:

1. Митническо задължение при внос или износ възниква дори когато се отнася за стоки, които са обект на каквато и да е забрана или ограничение при вноса или износа.

2. Въпреки това митническо задължение не възниква:

а) при неправомерно въвеждане на митническата територия на Съюза на подправени парични знаци;

б) при въвеждането на митническата територия на Съюза на наркотични и психотропни вещества, различни от тези, които с оглед използването им за медицински или научни цели са обект на строг надзор от компетентните органи.

3. За целите на санкциите, приложими към митническите нарушения, митническото задължение се счита за възникнало, когато законодателството на държава членка предвижда, че санкциите се определят въз основа на вносни или износни мита или наличието на митническо задължение.

23.7. Член 124 „Погасяване“:

1. Без да се засягат действащите разпоредби за несъбиране на размера на вноските или износните мита, съответстващи на митническо задължение при обявена със съдебно решение несъстоятелност на длъжника, митническото задължение при внос или износ се погасява по някой от следните начини:

д) когато стоки, подлежащи на облагане с вносни или износни мита, са конфискувани или задържани и по същото време или впоследствие са отнети;

23.8. Член 158 „Митническа декларация за стоки и митнически надзор на съюзни стоки“:

1. Всички стоки, предназначени да бъдат поставени под митнически режим, с изключение на режим свободна зона, се обхващат от митническа декларация, подходяща за конкретния режим.

2. В специфични случаи, различни от посочените в член 6, параграф 3, може да бъде подадена митническа декларация чрез средства, различни от средствата за електронна обработка на данни.

3. Съюзни стоки, деклариран за износ, вътрешен съюзен транзит или пасивно усъвършенстване, са под митнически надзор от момента на приемането на декларацията, посочена в параграф 1, до извеждането им от митническата територия на Съюза или изоставянето им в полза на държавата, или унищожаването им, или до анулирането на митническата декларация.

23.9. Член 162 „Съдържание на стандартна митническа декларация“:

Стандартните митнически декларации съдържат всички данни, необходими за прилагане на разпоредбите, отнасящи се до митническия режим, за който стоките са деклариран.

23.10. Член 170 „Подаване на митническа декларация“:

1. Без да се засяга член 167, параграф 1, митническа декларация може да бъде подадена от всяко лице, което може да предостави цялата информация, изисквана за прилагането на разпоредбите, отнасящи се до митническия режим, под който стоките са деклариран. Това лице трябва също да може да представи или да осигури представянето на митницата на съответните стоки.

23.11. Член 188 „Проверка на митническа декларация“:

За целите на проверката на точността на данните, съдържащи се в приетата митническа декларация, митническите органи могат:

- а) да извършат проверка на декларацията и придружаващите документи;
- б) да изискат от декларатора да предостави други документи;
- в) да извършат проверка на стоките;
- г) да вземат проби за анализ или за подробно изследване на стоките.

23.12. Член 191 „Резултати от проверката“:

1. Резултатите от проверката на митническата декларация се използват за прилагане на разпоредбите, отнасящи се до митническия режим, под който стоките се поставят.

23.13. Член 194 „Вдигане на стоки“:

1. Когато са изпълнени условията за поставяне на стоките под даден режим и ако те не са обект на ограничения или забрани, митническите органи вдигат стоките, след като данните в митническата декларация са проверени или са приети без проверка.

23.14. Член 198 „Мерки, които следва да бъдат предприети от митническите органи“:

1. Митническите органи предприемат всички необходими мерки за разпореждане със стоките, включително отнемане и продажба или унищожаване, в следните случаи:

б) когато стоките не могат да бъдат вдигнати по една от следните причини:

- iv) стоките са обект на забрани или ограничения;

23.15. Член 267 „Митнически надзор и формалности при напускане“:

1. Стоките, извеждани от митническата територия на Съюза, са под митнически надзор и могат да бъдат предмет на митнически контрол. Където е уместно, митническите органи могат да определят маршрута, който следва да се използва, и срока, в който стоките трябва да бъдат изведени от митническата територия на Съюза.

...;

3. Стоките, които трябва да бъдат изведени от митническата територия на Съюза, подлежат, когато е уместно, на:

...;

д) прилагането на забрани и ограничения, на основание, *inter alia* опазването на обществения морал, обществения ред или обществената сигурност, опазването на здравето и живота на хората, животните и растенията, опазването на околната среда, защитата на националното богатство, имащо художествена, историческа или археологическа стойност, и защитата на индустриалната или търговската собственост, включително контрола по отношение на прекурсори, стоки, които са в нарушение на определени права върху интелектуална собственост и на пари в брой, както и изпълнението на

мерки за опазване и управление на рибните ресурси и мерки на търговската политика.

24. Д. Р. на Комисията (ЕС) 2015/2446 от 28 юли 2015 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на подробни правила за някои от разпоредбите на Митническия кодекс на Съюза.

24.1. Член 1 „Определения“:

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

21) „стоки с нетърговски характер“ означава:

а) стоки, съдържащи се в пратки, които едно частно лице изпраща на друго частно лице, когато тези пратки:

i) имат случаен характер;

ii) съдържат стоки изключително за лично ползване от получателя или семейството му, които по своето естество или количество не представляват търговски интерес; и

iii) се изпращат от изпращача на получателя без каквото и да е заплащане;

б) стоки, съдържащи се в личния багаж на пътници, когато:

i) имат случаен характер; и

ii) се състоят от стоки изключително за лично ползване от пътниците или техните семейства или стоки, предназначени за подаръци; естеството и количеството на тези стоки трябва да е такова, че да показва, че те не се внасят или изнасят с търговска цел.

24.2. Член 135 „Устна декларация за допускане за свободно обращение (член 158, параграф 2 от Кодекса)“:

1. Митнически декларации за допускане за свободно обращение може да се правят в устна форма, когато се отнасят за следните стоки:

а) стоки с нетърговски характер;

24.3. Член 136 „Устна декларация за временен внос и реекспорт (член 158, параграф 2 от Кодекса)“:

1. Митнически декларации за допускане за временен внос може да се правят в устна форма, когато се отнасят за следните стоки:

...;

б) лични вещи и стоки за спортни цели, както са посочени в член 219;

л) други стоки, за които има разрешение от митническите органи.

24.4. Член 137 „Устна декларация за износ“ (член 158, параграф 2 от Кодекса)“:

1. Митнически декларации за износ може да се правят в устна форма, когато се отнасят за следните стоки:

а) стоки с нетърговски характер;

...;

2. Митнически декларации за износ може да се правят в устна форма, когато се отнасят за стоките, посочени в член 136, параграф 1, и тези стоки са предназначени за реимпорт.

24.5. Член 140 „Стоки, които се считат за деклариращи за износ в съответствие с член 141 (член 158, параграф 2 от Кодекса)“:

1. Когато не са деклариращи по друг начин, долучисброените стоки се считат за деклариращи за износ в съответствие с член 141:

а) стоки, посочени в член 137;

24.6. Член 141 „Действия, които се считат за митническо деклариране или за деклариране за реекспорт (член 158, параграф 2 от Кодекса)“:

1. По отношение на стоките, посочени в член 138, букви а)–г) и з), член 139 и член 140, параграф 1, всяко от долучисброените действия се счита за митническо деклариране или за деклариране за реекспорт:

г) самото обстоятелство, че стоките пресичат границата на митническата територия на Съюза, във всеки един от следните случаи:

iii) когато стоки се считат за деклариращи за износ в съответствие с член 140, параграф 1 от настоящия регламент;

24.7. Член 142 „Стоки, които не може да се деклариращат в устна форма, нито в съответствие с член 141 (член 158, параграф 2 от Кодекса)“:

Членове 135 - 140 не се прилагат за следните стоки:

...;

в) стоките, които са предмет на забрани и ограничения, с изключение на:

i) стоки, които се придвижват или използват под покритието на формуляр 302 на Н. или формуляр 302 на ЕС;

ii) отпадъци от кораби;

г) стоки, които подлежат на всякакви други специални формалности, предвидени в законодателството на Съюза, които митническите органи са длъжни да прилагат, с изключение на стоките, придвижвани или използвани под покритието на формуляр 302 на Н. или формуляр 302 на ЕС.

25. Харта на основните права на Европейския съюз

25.1. Член 17 „Право на собственост“:

1. Всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес.

25.2. Член 49 „Принципи на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието“:

...;

3. Тежестта на наказанията не трябва да бъде несъразмерна спрямо престъплението.

V. СЪДЕБНА ПРАКТИКА

A. НА НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА:

Решения на районните и административните съдилища, по спорове относно законосъобразността на наказателни постановления, с които се санкционират тези, които пренасят или превозват акцизни стоки през държавната граница или направят опит за това без знанието и разрешението на митническите органи.

26. Административните съдилища приемат, че пренасянето /опитът за пренасяне/ на тютюневи изделия /в частност цигари/, облепени с български акцизен бандерол, без знанието и разрешението на митническите органи, осъществява състава на митническата контрабанда по чл.233, ал.3, вр. ал.1 ЗМ. Приема се, че глобата е законосъобразно определена, като в чл.233, ал.3 ЗМ се съдържа механизма за това - 200 до 250 на сто от продажната цена, както и че наказателното постановление е законосъобразно и в частта относно отнемането на вещите-предмет на нарушението - *Решение №13007/14.04.2025г. по адм.д.№ 959/2025г. на Адм.съд - София-град; Решение № 10466/26.03.2025г. по адм.д. № 3240/2024г. на Адм. съд - София-град, Решение № 10500/6.10.2024г. по к.а.н.д.№ 1171/2024г. на Адм. съд-Варна и др.*

27. Относно количествата на стоките, допустими за пренасяне, съдилищата съобразяват количествата по чл.4в, т.1, буква „а“ ППЗАДС за закупените тютюневи изделия - цигари в друга държава членка от физически лица за лични нужди, които се освобождават от акциз, в количество до 800 броя цигари - *Решение № 13007/14.04.2025г. по адм.д.№ 959/2025г. на Адм. съд - София-град, Решение № 10466/26.03.2025г. по адм.д. № 3240/2024г. на Адм.съд - София-град.*

28. Част от съдилищата съобразяват и допустимите прагове за безмитен внос и в чл.51а, ал.4, т.1 ППЗДДС вр. чл. 58, ал.7 ЗЗДС, които касаят освобождаване от ДДС вноса на стоки в личния багаж на пътниците /в случая праг за внос на цигари - 200 броя за въздушните пътници и 40 броя за останалите пътници/.

Практика на националните съдилища след постановяването на Решение от 19.12.2024г. по съединени дела C-717/22 и C-372/23 на Съда на ЕС.

29. С Решение № 3000/18.03.2025г. по к.адм. н.д. № 2889/2024г. на Адм.съд-Варна, отнасящо се също до казус за забранен износ на тютюневи изделия е прието, че кумулирането на санкцията и отнемането не е непропорционална мярка, както и че решението на СЕС по съединени дела C-717/22 и C-372/23 не е приложимо, т.к. в случая митническото нарушение е извършено умишлено - преминаване през „зелен коридор“ - нищо за деклариране, и липса на деклариране на пренасяните цигари - нито устно, нито писмено. На възражението в жалбата за несъразмерност на санкцията, кумулирана с отнемане, съставът на Адм.съд - Варна е приел, че националната правна уредба допуска налагането на санкция и отнемане на стоките, предмет на митническото нарушение, когато като цяло санкционният режим е съобразен с изискването на пропорционалност. При действието на ЗМ, установяващ, че освен санкцията в размер на 200 % от продажната стойност на цигарите се

отнемат и стоките, предмет на митническата контрабанда, АНО действа в условията на обвързана компетентност и доколкото предмет на контрабандата са акцизни стоки, не е налице прекомерност.

30. По подобни съображения с Решение № 10466/26.03.2025г. по адм.д. № 3240/2024г. на Адм.съд - София и Решение № 6278/24.02.2025г. по адм.д. № 11620/2024г. на Адм. - София, са отхвърлени възраженията за непропорционалност на националните мерки и неприложимост на решението на СЕС по съединени дела C-717/22 и C-373/23. Прието е и че даденото от СЕС тълкуване не се отнася за случаите на квалифицирания състав на митническа контрабанда по чл.233, ал.3 ЗМ, като в случай че митническите органи не са били извършили проверката, стоките са щели да напуснат страната без митнически контрол.

Б. ПРАКТИКА НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

На настоящия състав са известни следните решения на Съда на ЕС, които частично са относими към предмета на спора, но не спомагат за цялостното му разрешаване.

31. С Решение от 14 март 2013г. по дело C-216/11, Европейска комисия срещу Ф. република, СЕС е приел, че като използва чисто количествен критерий за преценката дали физическите лица държат с търговска цел тютюневи изделия с произход от друга държава членка и като прилага този критерий за всяко отделно моторно превозно средство (а не за всяко лице) и общо за всички тютюневи изделия, Френската република не е изпълнила задълженията си по Директива 92/12/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1992 година относно общия режим за продукти, подлежащи на облагане с акциз, и държането, движението и мониторинга на такива продукти, и по-специално по членове 8 и 9 от нея. В т.13 и т.14 от това решение, СЕС е приел, че доколкото целта на Директивата е да установи известен брой правила относно държането, движението и контрола на продуктите, които подлежат на облагане с акциз, по-специално за да се осигури еднаква изискуемост на акциза във всички държави членки (Решение от 23 ноември 2006г. по дело Joustra, C-5/05, точка 27), в това отношение в директивата се прави разграничение между продукти, които се държат с търговска цел, от една страна, и продукти, които се държат с лична цел, от друга (Решение по дело Joustra, посочено по-горе, точка 28).

32. С решение от 19 декември 2024г. по съединени дела C-717/22 и C-372/23, СЕС е постановил, че член 15 и член 42, параграф 1 от Митническият кодекс на Съюза трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, която позволява да се констатира нарушение на митническото законодателство и при наличието само на непредпазливост, изразяващо се в неспазване на предвидената форма за деклариране на превозваните стоки. За сметка на това тези разпоредби не допускат при такива обстоятелства на извършителя на нарушението да се наложи административно наказание в размер, най-малкото равен на митническата стойност на стоките, предмет на това нарушение. В това решение СЕС е приел и че член 42, параграфи 1 и 2 от Регламент № 952/2013 във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, която в случай на нарушение на митническото законодателство предвижда, наред с налагането на глоба, и отнемане в полза на държавата на стоките, предмет на това нарушение, когато те принадлежат на лице, на което може да бъде вменена отговорност за нарушението, стига

приложимият към това нарушение санкционен режим, разглеждан като цяло, да е съобразен с изискването за пропорционалност.

33. На настоящия състав е известно Решение на СЕС от 4 март 2020г. по дело C-655/18, което обаче касае случай на отклонение от митнически надзор.

34. Известни са и Определение на СЕС от 12 юли 2018г. по дело C-707/17, Определение на СЕС от 30 януари 2019г. по съединени дела C-335/18 и C-336/18, както и Определение на СЕС от 3 октомври 2019г. по дело C-652/18, които обаче касаят отнемането на недекларирани суми по Валутния закон.

35. Налице са решения на СЕС, които касаят тютюневи изделия, облепени с акцизен бандерол, които могат частично да се отнесат към целите на забраната по чл.33, ал.2 ЗТТСТИ и чл.167, § 3 МК, в т.ч. към критериите за преценка за търговския характер на стоките, с оглед тяхното естество.

35.1. С Решение от 2 юни 2016г., *Kapnoviomichania Karelia*, C-81/15, EU:C:2016:398, т.37, СЕС е приел, че пазарът на цигари е особено благоприятен за развитието на незаконна търговия.

35.2. С решение от 24 февруари 2021г., *Silcompa*, C-95/19, EU:C:2021:128, т.83 и Решение от 9 юни 2022г., *И. Т. България*, C-55/21, т.52, СЕС е член 39, § 1 от Директива 2008/118 и член 16, § 1 от Директива 2011/64 като е приел, че държавите членки могат да изискват по-специално обработените тютюни да носят данъчни бандероли в момента, в който те се освобождават за потребление на тяхна територия.

36. Настоящият състав не установи практика на СЕС по тълкуване на следните разпоредби от правото ЕС, които имат отношение към правилното разрешаване на спора:

36.1. По приложението на чл.83, § 1 и § 3 и чл.198, § 1, буква б), т. iv), както и на чл.124, § 1, буква д) от МК - в хипотезата на износ на стоки, които са обект на национална забрана.

36.2. Дали критериите по чл.32, § 2 от Директива 2011/64/ЕС и тълкуването по дело C-216/11, може да се приложат при преценката за „търговския характер“ на стоките при износ?

VI. ДОВОДИ И ПРАВНИ ИЗВОДИ НА СТРАНИТЕ

37. Касационният жалбоподател обжалва решението на ВРС като неправилно, постановено при допуснати процесуални нарушения и неправилно приложение на материалния закон, като навежда следните доводи:

37.1. При липса на регламентирани лимити за износ, преценка за търговския характер на стоките, изведена единствено от тяхното количество, е субективна, следователно е недопустима. При това положение дори и да реши да декларира стоките с износна декларация, това би било обективно невъзможно, т.к. същата следва да се придружава от фактура, въз основа на която да се попълнят данните за „получател“ и „стойност при износа“, а такава фактура в случая не е установена, защото стоките не са предназначени за конкретен получател - купувач, а са за негово лично ползване. Счита, че именно липсата на нормативно и практическо разрешаване на въпросите, свързани с попълването на износната декларация, е причината да няма нормативно предвидени лимити за износ, а митническият контрол на тези стоки следва да се извършва единствено в държавата при вноса на стоките.

37.2. Твърди, че няма как да е извършил митническото нарушение, за което е наказан, тъй като дължимите акциз и ДДС за установените в багажа му тютюневи изделия /цигари/ са заплатени от него и това се удостоверява от представената търговска фактура. Счита, че този факт обосновава безспорен извод за липса на вредни последици и поради това са налице основанията за нарушението да се приеме за маловажно и да не бъде санкциониран.

37.3. Позовава се и на Решение на Съда на ЕС от 19.12.2024г. по съединени дела C-712/22 и C-372/23 и моли същото да бъде съобразено като касационната инстанция приеме, че наложеното наказание не може да бъде изпълнено с оглед принципа на пропорционалност, както и да се кумулира с отнемане на стоката в полза на държавата. Счита, че даденото от СЕС тълкуване в цитираното решение дава основание да се приеме и че приложената в случая санкционна разпоредба, е недопустимо да съществува.

38. Ответната страна - директорът на ТД Митница Варна, оспорва касационната жалба. Счита, че Решение на Съда на ЕС от 19.12.2024г. по съединени дела C-712/22 и C-372/23 е неотносимо към спора и моли решението на ВРС да бъде оставено в сила, като излага следните доводи:

38.1. Тъй като недекларираните стоки са тютюневи изделия - цигари, които съгласно чл.33, ал.2 ЗТТСТИ са забранени за износ, като не е изпълнил задължението си да ги декларира по установения ред пред митническите органи, П. е извършил нарушението виновно.

38.2. Опитът за пренасяне на тютюневите изделия през държавната граница е противоправен, тъй като е осъществен без знанието и разрешението на митническите органи.

38.3. Размерът на наложеното наказание е правилно определен, при съобразяване тежестта на извършеното нарушение и санкционната разпоредба, определяща вида и размера на наказанието.

VII. МОТИВИ ЗА ОТПРАВЯНЕ НА ПРЕЮДИЦИАЛНОТО ЗАПИТВАНЕ:

39. Във връзка с наведеното оплакване за непропорционалност на мерките по отношение на процесните стоки - размера на глобата, кумулирана с отнемане на цигарите в полза на държавата и позоваването на Решението на СЕС по съединени дела C-717/22 и C-372/23, в хода на произнасянето по същество, настоящият състав е изразил съмнение по приложимостта към спора на тълкуването, дадено с посоченото решение на СЕС, доколкото същото е постановено във връзка с прилагане на основния състав на нарушението по чл.233, ал.1 ЗМ. В случая обаче се касае за нарушение по чл.233, ал.3 ЗМ - опит за контрабанда на тютюневи изделия, за които изрично в разпоредбата на чл.33, ал.2 ЗТТСТИ е предвидена забрана за техния износ, когато не са за лично ползване.

40. Жалбоподателят не изразява становище по намерението на съда за отправяне на преюдициално запитване.

41. Ответната страна възразява по намерението на състава да оправи преюдициално запитване. Счита, че не са налице основания за сезиране на СЕС, тъй като се касае за нарушение по българското законодателство и преценката за неговата съставомерност и наказуемост може да се извърши единствено от българския съд.

42. Административен съд - Варна, в настоящия си състав преценява, че са налице основания за отправяне на преюдициално запитване до СЕС, тъй като макар спорът да касае приложението на санкционни разпоредби от националния закон, за да се разреши правилно същият е необходимо тълкуване на разпоредби на правото на ЕС, доколкото въпросите за деклариране на стоките за целите на митническия режим - износ, за вдигане на стоките и за мерките, които държавите членки са длъжни да предприемат в тази връзка, са регулирани на съюзно ниво.

Съображенията на настоящия съдебен състав са следните:

43. Административнонаказателното производство е образувано във връзка с разкрит от митническите органи на Летище Варна, Терминал „Заминаващи“, опит за недеklarиран износ за Великобритания. Пренасяните стоки (цигари, облепени с български акцизен бандерол - 240 кутии, по 20 къса всяка, общо 4800 къса), били в чекирания багаж на Д. П., който на 03.08.2023г. пътувал за Великобритания, с полет W64501 до летище Лутън.

44. П. не е декларирал пред митническите органи пренасяните от него цигари и същите са установени едва след като багажът му бил селектиран за митническа проверка от службата за сигурност на летището. При извършване на проверката П. не е отрекъл, че пренася тютюневите изделия, но поради това че не ги е декларирал по установения ред, и тяхното естество и количество, показват, че се пренасят с търговска цел, митническите органи са приели, че П. е извършил нарушение на чл.233, ал.3, вр. ал.1 ЗМ.

45. При потвърждаване на наказателното постановление ВРС е приел, че нарушението е извършено при „пряк умисъл“, тъй като след като цигарите били в „чекирания багаж“ и не са декларирани с писмена декларация, са укрити. Независимо че не е изследван лимитът за внос във Великобритания, това не опорочава изводите на наказващия орган, тъй като в случая количеството очевидно е пренасяно с търговска цел.

46. Жалбоподателят твърди, че след като цигарите са за негова лична употреба и липсва документ, който да удостоверява конкретен получател (купувач) на територията на Великобритания, независимо от тяхното количество не е имал задължение да ги декларира, или ако е имал - не е ясно как това „деклариране“ може да бъде изпълнено. Твърди също, че липсва нарушение, или ако има то е маловажно, защото цигарите са придобити легално и акцизът за тях е заплатен. Оспорва и констатацията, че е извършил нарушението умишлено, т.к. макар цигарите да са били в чекирания му багаж, не са били укрити в „тайник“ в него.

47. Ответникът твърди, че понеже се касае за тютюневи изделия, които по своето естество и количество не може да се определят като „стоки с нетърговски характер“ по смисъла на чл.1, т.21, буква б) от Регламент за изпълнение на Комисията 2015/2446, жалбоподателят е следвало да ги декларира и като не го е направил, е извършил противоправно деяние - опит за митническа контрабанда. Освен това, като е пренасял цигарите в чекирания багаж и не ги е декларирал, е укрив същите, т.е. действал е умишлено, поради което правилно нарушението е [жк], ал.3 ЗМ.

48. На практика нито една от страните по делото не отчита в достатъчна степен факта, че установените в багажа на П. тютюневи изделия (цигари) са били облепени с акцизен бандерол и съгласно чл.33, ал.2 ЗТТСТИ техният износ

е забранен. Ответникът се позовава на тази забрана за да обоснове извод, че цигарите са подлежали на деклариране, защото „по своето естество и количество“ явно не са „стоки с нетърговски характер“ по смисъла на чл.1, т.1, буква б) от Регламент 2015/2446. ВРС конкретно е приел, че надлежната декларация за пренасяното количество е писмената.

49. Разрешаването на спора между страните относно задължението за подаване на митническа декларация за износ и нейната форма, не налага тълкуване на разпоредби на правото на ЕС.

50. От дефинициите за „митническа декларация“ в чл.5, т.12 и „представяне на стоки на митницата“ в чл.5, т.33 от МК, тълкувани в контекста на понятията за „митнически режим“ по чл.5, т.16, „митнически контрол“ по чл.5, т.3 и „митнически надзор“ по чл.5, т.27 МК, задълженията и обхвата на надзора по чл.158, § 1 и § 3 МК, действията по проверка на декларацията по чл.188, условията за вдигане на стоките по чл.184 МК и формалностите при напускане на стоките по чл.267, § 1 МК, е безспорно, че във всички случаи на извеждане на стоки от митническата територия на Съюза, същите следва да са под митнически надзор, за да е възможно до тяхното вдигане да се извърши проверка - както на самите стоки, така и на точността на декларираните за тях данни.

51. За целта, на основание чл.158, § 1 МК стоките трябва да бъдат декларирани с подходяща за съответния режим митническа декларация, която подлежи на проверка за коректността на данните в нея, така, че правилата за режима да се приложат или по данните в декларацията, или въз основа на резултатите от нейната проверка.

52. Доколкото тютюневите изделия в случая са обект на забрана по чл.33, ал.2 ЗТТСТИ, безспорно приложима е само писмената форма на деклариране, тъй като допустимите по чл.158, § 2 МК алтернативни способи - устно (чл.137, § 1, букви а“ и б“) и чрез действие (чл.140, § 1, буква а“), са изключени изрично от чл.142, буква в) от Делегиран регламент 2015/2446.

53. Доколкото декларирането и другите митнически формалности целят представяне на стоките на митническите органи за целите на надзора до извеждането им от територията на Съюза, в случаите, когато стоките са обект на забрана за износ, спазването на горните формалности е от особено съществено значение, тъй като само ако стоките са под надзора на митническите органи може да се осъществи контрола по чл.267, § 3 - дали същите са обект на забрана, и съответно - ако са, да се предприемат мерките по чл.198, § 1, буква б), т. iv).

54. От разпоредбите на чл.233, ал.1 и ал.3 ЗМ е видно, че нарушението - опит за пренасяне/превозване през държавната граница без знанието и разрешението на митническите органи, може да се осъществи от обективна страна в няколко алтернативни хипотези: 1. когато за извършване на нарушението по ал.1 е използвано превозно или преносно средство с тайник или 2. когато предмет на митническа контрабанда са акцизни стоки, 3. или забранени за внос или износ стоки.

55. Разпоредбата на чл.267, § 3 МК допуска възможност държавите членки да въвеждат забрани и ограничения по отношение на стоки, които трябва да бъдат изведени от митническата територия на Съюза, на основанията, както са посочени в буква д), в т.ч. по здравни съображения, както и на пари в брой.

Доколкото тютюневите изделия подлежат на контрол по здравни съображения, а по дефиниция акцизният бандерол е държавна ценна книга, т.е. имат присъща стойност, според настоящия състав забраните по чл.33, ал.2 ЗТТСТИ и по чл.4в, т.7 ЗАДС, попадат безспорно в обхвата на разпоредбата на чл.267, § 3, буква д).

56. При това положение, независимо дали цигарите са декларирани или не, дали са били в чекирания багаж или са „укрити“ в тайник в него, пренасянето им през държавната граница във всички случаи се счита за нарушение, поради което противоправно поведение може да бъде изключено само ако цигарите са за лична употреба и в разрешените количества.

57. Именно разрешаването на тези въпроси налага отправянето на преюдициално запитване - в случаите на прилагане на национална забрана и при липсата на лимити за износ, как се преценяват разрешените количества и се извършва преценка дали са за лична употреба, и дали прилагането само на количествен критерий при тази преценка е допустимо?

58. Според настоящия състав в случаите, когато стоките са обект на забрана, вкл. национална, за преценка за нетърговския им характер е допустимо да се прилага единствено количествен критерий, и конкретно - разрешените за внос количества в съответната държава, за чиято територия се превозват стоките.

59. Съгласно чл.1, т.21, буква б) т.ii) от Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446, за да се приемат стоките като такива „с нетърговски характер“, трябва тяхното естество и количество да показва, че не се внасят или изнасят с нетърговска цел. По критерия „естество на стоките“ няма как да се отрече, че естеството на цигарите безспорно предполага търговска цел, при това - както е постановил СЕС в решение от 2 юни 2016г., *Karповіомічанія Karelia*, C-81/15, EU:C:2016:398, т.37, пазарът на цигари е особено благоприятен за развитието на незаконна търговия.

60. В тази връзка и съгласно член 39, § 1 от Директива 2008/118 и член 16, § 1 от Директива 2011/64 държавите членки могат да изискват по-специално обработените тютюни да носят данъчни бандероли в момента, в който те се освобождават за потребление на тяхна територия - решение от 24 февруари 2021г., *Silcompra*, C-95/19, EU:C:2021:128, т.83, решение от 9 юни 2022г., *И. Т. България*, C-55/21, т.52.

61. Всъщност, именно защото при износа на тютюневи изделия с облепен акцизен бандерол се губи връзката между мястото на плащане на акциза и мястото, на което стоките се потребяват, и защото тютюневите изделия са рискови стоки, забраната по чл.33, ал.2 ЗТТСТИ има своето основание.

62. По изложените съображения може да се изведат два извода - първо, че по критерия „естество на стоките“, цигарите са рискови стоки за незаконна търговия, и второ - че поради това им естество и факта, че са обект на забрана за износ, преценката дали са лично ползване, може да се осъществи само по количествен критерий, без съобразяването с допълнителни условия.

63. Действително във връзка с прилагането на чл.32, § 2 от Директива (ЕС) 2020/262, с Решение от 14 март 2013г. по дело Комисия срещу Франция, C-216/11, СЕС е приел, че само количествена преценка е недопустима и трябва да се съобразява: търговския статус на държателя на акцизните стоки и

основанието, на което ги държи; мястото, където се намират стоките и вида на използвания превоз; всеки друг документ, свързан с акцизните стоки. Това тълкуване обаче се отнася за транспортиране на акцизни стоки между държави членки и според настоящия състав не може да се приложи по аналогия.

64. Правото на Европейския съюз не предвижда изрична, обща или хармонизирана забрана за износ на акцизни стоки (включително тютюневи изделия) от митническата територия на Съюза към трети държави. Директива (ЕС) 2020/262 относно общия режим на акциза и Директива 2011/64/ЕС относно структурата и ставките на акциза върху обработен тютюн, са насочени към движението на акцизни стоки в рамките на вътрешния пазар на Съюза, а не към регулиране на тяхното извеждане от митническата територия. Тези директиви установяват: правила за движението на акцизни стоки под акцизен режим отложено плащане; уреждат облагането, маркирането и потреблението в държавите членки; не въвеждат забрани за износ, нито определят условия за такъв.

65. Ето защо е важно да се изясни, дали в случаите на въвеждане на национална забрана за износ на акцизни стоки, облепени с акцизен бандерол, понятието „стоки с нетърговски характер“ по смисъла на чл.1, т.21, буква б), т.ii) от Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446 следва да се тълкува автономно и еднакво както в контекста на митническите формалности при износ от митническата територия на Съюза, така и при прилагане на национални ограничения върху износ на акцизни стоки, или държавите членки могат да прилагат специфични национални критерии, отчитащи рисковете от незаконна търговия с такива стоки и свързаното с това законодателство, например относно акцизния режим или забрани за износ.

66. Относно възраженията на жалбоподателя, че няма нанесена вреда защото дължимите ДДС и акциз са заплатени, следва да се съобрази, че разпоредбата на чл.198, § 1, буква „б“, т.iv) МК изрично предвижда задължение за митническите органи да предприемат всички необходими мерки за разпореждане със стоките, включително отнемане и продажба или продажба, когато стоките не могат да бъдат вдигнати, поради това че са обект за забрани или ограничения.

67. В контекста на възраженията на жалбоподателя възникват въпросите, какви всъщност са мерките по чл.198, § 1, буква „б“, т.iv) и как точно тези мерки се прилагат, в случай че от нарушаването на забраната за износ не възникват задължения за износно мито, акциз и ДДС, и притежателят на стоките доказва, че ги е придобил на законно основание и е заплатил дължимия за тях акциз.

68. Доколкото националната забрана за износ на облепени с акцизен бандерол тютюневи изделия е абсолютна, изглежда, че още с приемането на разпоредбите на чл.33, ал.2 ЗТТСТИ и чл.233, ал.3 ЗМ, законодателят е извършил преценка, че независимо от заплащането на акциза за тях, налагането на глоби/санкции, както и отнемането на стоките е пропорционално на преследваната цел. Според доклада на Комисията относно оценката на митническите нарушения и санкции в държавите членки по МК на ЕС от 06.01.2023г. СОМ (2023) 5 окончателен, България е една от държавите членки, които прилагат отнемането на стока като допълнителна санкция.

69. При липса на хармонизация на законодателството на Съюза в областта на санкциите, приложими в случай на неспазване на условията, предвидени в съюзното законодателство, държавите членки са оправомощени да избират санкциите, които намират за подходящи, като това правомощие трябва да се упражни в съответствие с правото на Съюза и неговите общи принципи, конкретно с принципа на пропорционалност. Този принцип изисква административните или наказателните мерки, разрешени в националното законодателство, да не надхвърлят необходимото за постигане на легитимните цели, преследвани от правната уредба.

70. Доколкото забраната за износ на тютюневи изделия облепени с акцизен бандерол е абсолютна, изглежда без значение дали тези изделия са придобити законно и заплатени ли са за тях ДДС и акциз. Без значение изглежда и обстоятелството, че за тях не възникват износни задължения за мита, акциз и ДДС, тъй като разпоредбата на чл.83, § 1 МК изрично предвижда, че при износ на стоки, обект на забрана, възниква митническо задължение, а според чл.124, § 1, буква д) МК, това задължение се погасява с отнемане на стоките. Налагането на солидни глоби и отнемането на забранените за износ стоки, изглежда като пропорционална мярка, която цели както ефективността на контрола по границите, така и чисто превантивна цел, т.е. лицата да се въздържат от извършването на подобни нарушения.

71. Въпреки това, възможността за налагане на национални забрани или ограничения не е неограничена. Когато държавите членки прилагат санкции и ограничителни мерки в област, попадаща в приложното поле на правото на ЕС, те са длъжни да го правят при спазване на общите принципи на Съюза, включително: принципа на пропорционалност, забраната за двойно наказание (*ne bis in idem*) и защита правото на собственост съгласно чл.17 от Хартата на основните права на ЕС. При липса на митническо или акцизно задължение, възникнало при опит за износ на такива стоки, и когато същите са закупени законно и облагането за тях е осъществено, прилагането на кумулативни и тежки санкции - като глоба в размер на 200 % от стойността на стоката и автоматично отнемане на цялото количество - повдига въпроси относно съвместимостта на националната уредба с принципа на пропорционалност по смисъла на правото на ЕС.

По изложените съображения, Варненският административен съд, I-ви тричленен състав

ОПРЕДЕЛИ:

ОПРАВЯ преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз съгласно чл.267, първи параграф, буква „б“ от Договора за функциониране на Европейския съюз, със следните въпроси:

1/ Разпоредбата на чл.267, § 3, буква д) от Регламент (ЕС) № 952/2013 за създаване на Митнически кодекс на Съюза трябва ли да се тълкува в смисъл, че в случай на национална забрана, като тази по чл.33, ал.2 ЗТТСТИ, при опит за изнасяне през държавната граница на стоки, обект на забраната, за държавите членки възникват правомощия да наложат санкциите по чл.42 и да предприемат мерките по чл.198, § 1, буква б), т.іv), вр. чл.83, § 1 и чл.124, § 1МК, без значение дали стоките са декларирани и дали се считат за укрити?

2/ Разпоредбите на чл.42 от Регламент (ЕС) № 952/2013 следва ли да се тълкуват в смисъл, че в случаите на нарушения на национална забрана за износ

и прилагане на санкциите за тези нарушения, позволяват квалифицирането на поведението на физическо лице като опит за митническа контрабанда, единствено на основание обстоятелствата, че в регистриран (чекиран) багаж се пренасят недекларирани акцизни стоки - тютюневи изделия, обект на забрана за износ, без да се изследват обстоятелствата относно съзнателното укриване на стоките и субективното отношение на лицето (умисъл)?

3/ Следва ли понятието „стоки с нетърговски характер“ по смисъла на чл.1, т.21, буква б), т.ii) от Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446 да се тълкува автономно и еднакво както при прилагане на митническите формалности при износ от митническата територия на Съюза, така и при прилагане на национални ограничения върху износ на акцизни стоки, или държавите членки могат да прилагат специфични национални критерии, отчитащи рисковете от незаконна търговия с такива стоки и свързаното с това законодателство, например относно акцизния режим или забрани за износ?

4/ Разпоредбите на чл.1, т.21, буква б), т.ii) от Делегиран регламент 2015/2446 и чл.198, § 1, буква б), т.iv) от Митническият кодекс трябва ли да се тълкуват в смисъл, че когато стоките, обект на забрана са тютюневи изделия - цигари, облепени с акцизен бандерол, при преценката дали са „стоки с нетърговски характер“ се прилага единствено количествен критерий, а именно количеството, разрешено за внос в съответната държава, за чиято територия се изнасят стоките, или е допустимо да се съобразява и: търговския статус на държателя на акцизните стоки и основаниято, на което ги държи; мястото, където се намират стоките и вида на използвания превоз; всеки друг документ, който указва съществуването на конкретен получател на държавата, за която се изнасят стоките.

5/ Разпоредбите на чл.42, чл.83, § 1 и 3 и чл.198, § 1, буква б), т.ii) от Регламент (ЕС) № 952/2013 трябва ли да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като тази по чл.233, ал.3, вр. ал.1 от Закона за митниците, която за опит на контрабанда на тютюневи изделия предвижда налагането на глоба, в размер най-малкото равен на 200% от продажната им цена?

6/ Разпоредбите на чл.42, чл.83, § 1 и 3, чл.198, § 1, буква б), т.ii) от Регламент (ЕС) № 952/2013 и чл.17, § 1 и чл.49, § 3 от Хартата на основните права на ЕС, трябва ли да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, като тази по чл.233, ал.3, вр. ал.1 и ал.6 от Закона за митниците, съгласно която при контрабанда на тютюневи изделия, спрямо нарушителя освен глоба, в размер най-малкото равен на 200 % от продажната им цена, се постановява и отнемане в полза на държавата на цялото пренасяно количество тютюневите изделия, предмет на нарушението - независимо че цигарите са придобити законно, не са предназначени за търговска цел и дължимият за тях акциз е заплатен в държавата членка на придобиването?

7/ В случай че такава национална правна уредба е недопустима, как следва да се осигури и постигне правилното прилагане на Правото на Съюза в областта на митническата политика, така че - от една страна нарушението да не остане несанкционирано, а от друга - да се спази принципът на пропорционалност?

СПИРА на основание член 631, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс производството по делото до произнасяне на Съда на Европейския съюз.

Определението не подлежи на обжалване!

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: